

6.5. Als het niet meer gaat: opheffen of fuseren?

Als je in Nederland wilt vissen, word je lid van één van de ruim 750 hengelsportverenigingen. Helaas zijn niet al deze verenigingen in de huidige, snel veranderende tijden in staat om zichzelf in stand te houden.

De meeste hengelsportverenigingen bestaan al meer dan 50 jaar en zijn opgericht in een tijd waarin het verenigingsleven een zeer belangrijke rol in onze samenleving vervulde. Door allerlei maatschappelijke ontwikkelingen (individualisering, internet, smartphones) is de plaats van verenigingen in onze samenleving de laatste decennia echter sterk veranderd.

Toch zijn er nog altijd hengelsportverenigingen met een bloeiend verenigingsleven. Zij veranderen mee met de veranderende tijden en vinden voldoende enthousiaste vrijwilligers om de vereniging draaiende te houden.

Andere verenigingen hebben daar meer moeite mee. Sommige verenigingen moeten zelfs concluderen dat zij geen bestaansrecht meer hebben. Het verenigingsleven is er uitgedoofd en er zijn zelfs geen vrijwilligers meer te vinden om de primaire bestuursfuncties uit te oefenen.

Opheffen of fuseren?

In dat geval moet worden bekeken hoe de vereniging het best kan worden ontbonden. De belangrijkste vraag is dan: heffen we ons op of gaan we fuseren met een andere hengelsportvereniging?

Fusie HSVen

Bij een fusie gaan twee of meer verenigingen op in één vereniging. Daarbij bestaat de keuze:

1. dat vereniging A opgaat in vereniging B (verkrijgende vereniging) of;
2. er wordt een geheel nieuwe (derde) vereniging C opgericht.

Een fusie is een behoorlijk uitgebreid en intensief traject waarvoor allerlei wettelijke procedurele voorschriften gelden. Ook moeten hierbij diverse documenten worden opgesteld en moeten er zaken worden gepubliceerd.

Voordelen van fuseren zijn:

- het vermogen van de vereniging, waaronder de financiële middelen, goederen en gehuurde visrechten, gaan onder algemene titel oftewel van rechtswege over (net als bij een erfenis);
- leden van de vereniging die ophoudt te bestaan, gaan van rechtswege over op de verkrijgende vereniging. Mensen die het niet met de fusie eens zijn mogen wel om die reden hun lidmaatschap opzeggen;
- de niet verkrijgende vereniging houdt van rechtswege op te bestaan.

De bestemming van de **clubkas** is aan de leden. De na een fusie overblijvende vereniging zal zich – wanneer er een derde vereniging wordt opgericht - moeten inschrijven bij de Kamer van Koophandel. De verdwijnende vereniging bij een fusie zal dit door moeten geven aan de Kamer van Koophandel.

Opheffen HSV

Omdat een fusie een behoorlijk pittig proces is, kan worden gekozen voor opheffen, waarbij de leden geadviseerd wordt om lid te worden van een andere vereniging. Bij opheffing van een vereniging zijn de leden vrij om wel of niet lid te worden van een andere hengelsportvereniging. Het is dus formeel niet mogelijk om de leden zonder hun instemming lid te laten worden/maken van een andere vereniging. Je federatie kan een soepele overgang van de leden naar een andere vereniging ondersteunen.

Visrechten en vermogen veilig stellen

Ook het vermogen gaat niet van rechtswege over, dus ook de visrechten niet! Het is daarom van groot belang eventuele visrechten vóór het nemen van het besluit de vereniging op te heffen, veilig te stellen. Dit doe je door op voorhand met de verhuurder(s) van het visrecht af te spreken dat deze bereid is een nieuwe huurovereenkomst te sluiten met een andere hengelsportvereniging of -federatie. Het veiligst is deze huurovereenkomst al in een vroeg stadium af te sluiten om te voorkomen dat deze voor de sportvisserij verloren gaan.

De procedure voor ontbinding van een vereniging door opheffing, is wel aan bepaalde wettelijke voorschriften gebonden. De procedure is echter minder zwaar dan de procedure bij een fusie.

De procedure bij het opheffen van een vereniging is geregeld in artikel 42 en volgende van Boek 2 BW (Burgerlijk Wetboek; zie ook de bijlage hierna) en de statuten van een vereniging bevatten hiervoor meestal ook bepaalde voorschriften.

Een vereniging die zich opheft zal het ophouden te bestaan door moeten geven aan de Kamer van Koophandel.

Neem altijd contact op met je federatie

Het is belangrijk om bij het opheffen van je vereniging of een voorgenomen fusie met een andere vereniging, altijd contact te zoeken met je federatie. Hier is alle expertise aanwezig om jouw vereniging te adviseren en te ondersteunen bij de te ondernemen stappen om de vereniging te ontbinden. De federatie meldt de (voorgenomen en later definitieve) fusie of opheffing ook zo snel mogelijk bij Sportvisserij Nederland, die dit (bij voorkeur voor 1 september) wijzigt in de landelijke ledenadministratie. Hierdoor ontvangen de leden het eerstvolgende jaar tijdig de juiste VISpas van de (nieuwe) vereniging.

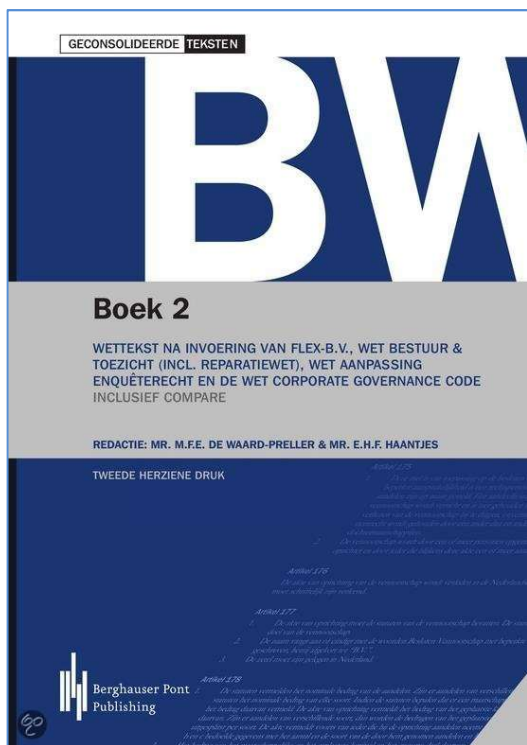
Nog even kort de drie belangrijkste stappen:

1. Allereerst is het belangrijk om eventuele visrechten veilig te stellen. Bij een fusie gebeurt dit automatisch omdat alle rechten en plichten van rechtswege overgaan. Bij een eventuele opheffing moeten de visrechten eerst in overleg met de verhuurder veilig worden gesteld door een nieuwe huurovereenkomst tussen verhuurder en een nieuwe huurder. Het veiligst is deze huurovereenkomst al in een vroeg stadium af te sluiten.
2. Vervolgens moet worden bekeken wat er moet gebeuren met het vermogen en de bezittingen van de vereniging. Dit zal bij voorkeur zoveel mogelijk beschikbaar blijven voor de lokale sportvisserijmogelijkheden. Maak met je federatie een goed voorstel voor je algemene ledenvergadering, die nodig is om de leden hierover te laten beslissen. De bestemming van de clubkas is namelijk formeel aan de leden.
3. Daarnaast is het belangrijk dat de leden correct worden geïnformeerd over het opheffen van de vereniging en dat zij zo eenvoudig mogelijk lid worden van de fusievereniging dan wel een buurvereniging, die bijvoorbeeld de visrechten ook overneemt. Voor de aangesloten sportvissers verandert er op deze manier weinig.

Bijlage: Enkele belangrijke artikelen uit het Burgerlijk Wetboek (Boek 2)

In Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (zie ook de website <http://wetten.overheid.nl>) zijn diverse wetsartikelen te vinden met betrekking tot verenigingen, waaronder de onderstaande zaken die van belang zijn bij het opheffen van een vereniging:

Een rechtspersoon zoals een vereniging, wordt meestal ontbonden door een besluit van de algemene (leden)vergadering. Zie artikel 19 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (art. 2: 19 BW). Voor de procedure gelden speciale regels, die zijn opgenomen in artikel 2: 42 en 2: 43 BW (zie hierna).

Voor de bijeenroeping van de algemene (leden)vergadering waar er over de opheffing wordt besloten, gelden speciale eisen. Deze eisen zijn neergelegd in artikel 2: 42 BW. De oproep moet vermelden dat op de algemene vergadering wordt voorgesteld de vereniging op te heffen. De termijn van oproeping is minimaal 7 dagen. De statuten van de vereniging schrijven misschien een langere oproepingstermijn voor. Kijkt u dus ook in de statuten.

Het voorstel om de vereniging op te heffen moet ook ter inzage worden gelegd zegt het tweede lid van art. 2: 42 BW. Dit kan in het clubgebouw zijn of bij één of meer bestuursleden thuis.

Volgens art. 2: 43 BW moet het voorstel met 2/3 meerderheid van de uitgebrachte stemmen worden aangenomen. Maar de statuten kunnen hiervan afwijken en andere eisen stellen aan de minimaal vereiste meerderheid van stemmen. Kijkt u ook op dit punt dus ook altijd de statuten na. Vaak is in statuten – net als in de wet (art. 2: 42, lid 4 BW) – bepaald dat een besluit tot opheffing aan dezelfde eisen moet voldoen als de eisen die gelden voor een besluit tot wijziging van de statuten.

De statuten van uw vereniging zullen op grond van artikel 2: 27, lid 4, sub f BW een bepaling moeten bevatten over de bestemming van het batig saldo dan wel de manier waarop de bestemming van het batig saldo wordt vastgesteld. Vaak is in statuten bepaald dat de algemene vergadering hierover een besluit neemt gelijktijdig met het besluit om de vereniging op te heffen/ontbinden. Maar kijkt u dus ook hiervoor in de statuten wat hierover is vastgelegd.

De zaken worden vervolgens afgewikkeld door de vereffenaars. Tenzij in de statuten iets anders is bepaald, zijn de bestuurders de vereffenaars; artikel 2: 23, lid 1 BW. Volgens lid 4 van dit artikel moeten de vereffenaars het feit dat zij vereffenaar zijn, doorgeven aan het handelsregister waar de vereniging was ingeschreven.

De bevoegdheden van de vereffenaars en overige relevante bepalingen staan in de artikelen 2: 23a BW en volgende. Artikel 2: 23b BW geeft aan dat er een rekening en verantwoording moet worden opgesteld welke moet worden gedeponerd bij het handelsregister. De vereffening eindigt op het moment dat er volgens de vereffenaar(s) geen baten meer zijn, zegt artikel 2: 23b, lid 9 BW.

De boeken en andere bescheiden moeten nog 7 jaren worden bewaard, zegt artikel 2: 24, lid 1 BW.

Als het niet meer gaat: opheffen of fuseren?